

Išeiwim Dramgas

LEIDŽIAMAS BRITANIJOS L.R.K. DARBININKŲ SAJUNGOS

d2 aniak

m 9291 Birželio 51 Bellilsh

24

NAUJA BRITANIJOS VYRIAUSYBĖ

Šeštadienį, birželio mėn. 8 d. Darbo Partijos kabinetas priėmė nuo karaliaus tam tikrą įgaliojimą. Beiskia nauja vyriausybė užėmė konservatyvių vietą nuo tos dienos. Kaip tai atsilies į dabartinę darbininkų padėtį sunku tuo tarpu pasakyti. Per daug norėti ir negalima nes reikia atsiminti kokiose aplinkybėse darbo partija, vadovaujant Ramsay Mac Donald sutiko naują kabinetą suryti. Nors ji ir turi vadinamą didžiumą parlamente bet jeigu norėtų įvykdinti programą kuris nepatenkintų opozicijos tai reikia pažymėti kad tuomet bendras konservatyvų, liberalų ir kitų partijų skaitlius lengvai perviršytų naują valdžią ir ji turėtų būtina atsistatydinti. Atsivėlgus į tai darbo partijos vyriausybė ir savo programą turi pritaikinti nes kitaip neilgai tebutų ji vyriausybėje.

Kaip Ramsay Mac Donaldas tą dalyką supranta matyti iš naujai susitverusio kabineto. Jame randasi netik unijos atsižymėjusių veikėjų bet ir keletas žodžių. Be to dar yra ir žymūs liberalų veikėjas vyriausybės tarpe. Tas tuojaus sukėlė klausimą — kodėl Mac Donaldas nepasitenkina vien unijos veikėjais kaip tai buvo 19 m. darbo partijos vyriausybėje, sutverti kabinete? Atsakimą galime rasti viršminėto liberalo kalboje kuomet jis aiškino perėjimą į kitą pusę.

Nauja vyriausybė nemano jokios revoliucijos įvykdinti, kad pagerinus darbininkų stovį bet tikisi savo tikslą atsiekti legaliai, sulig Britanijos konstitucijos. Taip pat permainingų kokių trokšta karščiausieji darbininkų vadai (ekstremistai) arba komunistai vyriausybė visiškai atsisako priimti arba apie juos ir kalbėti.

Reiškia kaip kurių darbo partijos parlamento narių pažadus nauja Macdonaldo vyriausybė nepraktiškais ir kaip neįvydomus atmeta. Bendradarbo partijos sumanymas darbininkų padėti pagerinti sutinka su liberalų nusistatymais, kaip tai, surasti priemonių sumažinimui bedarbių skaitliui, atpiginti reikalingus žmogaus pragyvenimui dalykus mokesčių būdu ir t.t. Tokiu būdu abiejų šių partijų programa nesiskiria. Tat kilo klausimas ar yra pageidaujama turėti dvi partijos parlamente su viena programa. Tame ir priežastis liberalų persimetimo. Manoma kad ateityje daugiau liberalų seks jo pavyzdį.

Iš viso ko galima suprasti kad Macdonaldas rimtai visą dalyką apsvastęs veda savo politiką sulig dabartinių laikų tvarka ir padėtimi. Kad yra viltis jo pasisekimui aišku iš angliškių laikraščių nes matyti kad vedama jų skiltyse konkurencija—Kas daugiau pagirs naujai susitverusę Macdonaldo kabinetą ir politiką.

ĮVAIRIOS ŽINIOS IŠ BRITANIJOS.

Trocskis ir MacDonadas.

Šiomis dienomis Trocskis įteikė R. Macdonaldui prašymą visos anglijos atvykti. Ikišioliai atsakymas dar nėra ductas. Gal veltui vargas kreipiasi į naują anglijos vyriausybę. Čia tokių pasaulio lygintojų niekas nepageidauja.

Susidūrė du traukiniai.

Šia savaitę iš Leeds į Londoną bevažiuojantis su ekskursija traukinis susidūrė su paprastu traukiniu ir nušoko nuo bėgių. Penki tapo sužeista. Toki atsitikimai kaskart Anglijoje tankiau pasitaiko. Kame priežastis? Juk pirma buvo retenybė o dabar beveik savaitimis ar mėnesiais įvykis kompanijos aiškina buk priežastis tame kad kai kada įvyksta tokių techniškų klaidų signalų tvarkyme, jog sunku jų laiku išvengti. Iš kitos pusės manoma ar nebebus ir pačių kompanijų kaltė tame dalyke. Juk norėdama išlaidas sumažinti, užduoda vienam signalų tvarkytojui daugiau negu paprastai darbo kas tokiam darbe gali prie nelaimės privesti.

Potviniai Škotijoje.

Pereitos savaitės pabaigoje įvyko smarki oro permaina Britanijoje. Ypatingai tas buvo žymėtina vakarinėje Škotijoje kur be perstojo labai lijo per visą dieną. Kaip kuriose vietose daug nuostolius padaryta nes upėm nuolietaus padidėjus krantai truko ir daug žemė apylinkėse liko užsemta vandeniu.

Britanija ir Amerika.

Šiomis dienomis teko sužinoti kad Ramsay Macdonaldas mano keliauti Amerikon rugpjūčio arba rugsėjo mėn. pasitarti su Amerikos prezidentu Hoover'iu apie nusiginklavimo problemą kuri liečia santykius tarp Anglijos ir Amerikos. Žinia apie tai buvo Washingtono oficialinėse sferose maloniai priimta.

X. Birželio mėn. 8 dieną Ramsay Macdonaldas kalbėjo oer bevielį paaiškindamas kairiuos vyriausybės sumanymus. Tas sukėlė laikraščių tarpe klausimą, ar galima premieriui ar kitam ministeriui kabineto apie tokius dalykus viešai kalbėti, kurie neišrišiami be dvi delių diskucijų ar kurių išrišimas abejotinas.

X Birželio m 3d. New Yorke buvo labai šalta. Tai buvo šalčiausia birželio mėn. diena nuo to laiko, kai New Yorke įsisteigė meteorologijos, biuras Bostono apylinkėse išskrito sniegas. Įvairose vietose vanduo užšalo.

X Radio pranešimu iš Berlyno, jei bus geras ir palankus oras, vokiečių diržablis „Gaf Zeppelin“ birželio 22 d išskris kelionėn ber atlantiko vandenyną.

IŠ VISUR.

SURADO 7 SLAPTUS DEGTINĖS BRAVORĖLIUS.

Kražiai Raseiniu apskr. Gegužės mėn. 21 d. į Padvarninkų ir Sodkalnio kaimus atvyko Skaudvilės nuovados 12 policininkų ir 4 šauliai ir padarė kratas pas 13 ukininkų. Kratos metu surado 7 slaptus degtinės bravorėlius ir 6 slaptas parduotuves. Surado ir atėmė 7 aparatus „cukrinei“ gaminti, 5 katilus, po 30 — 50 kibirų talpumo, 9 statines užraugtos brogos ir apie 180 litru „cukrinės“ Visą tą „turtą išvežė penkiais vežimais. Už degtinės varymą ir pardavinėjimą areštavo ir patupdė į šaltąją 8 bravorėlių savininkus.

IŠMAINĖ ARKLĮ IR VEŽIMĄ.

Kražiai Raseiniu apskr. Į Kražius turgun atvažiavo pil. A. K. ir atsivežė du moliniu šočiu „cukrinės“, kurią norėjo slaptai parduoti, Kražių smuklininkams. Bet įvyko nelaimė! Imant iš vežimo vienas šotis nukrito ant akmenu ir sudužo. „Samagonkos“ smarvė pasklido po visą turgu. Čia pat pasisuko policininkas ir pradėjo ieškoti, pas ką randasi naminė. Pamatęs policininkų, žmogelis nusigando, paliko vežimą ir „samagonkos“ šotį, o pats pasislėpė. Suradęs degtinės šotį, bet neradęs šeimininko, policininkas paėmė jo arklį ir vežimą. Dabar arkys ir vežimas randasi policijoje, bet savininkas neina jų atsiimti.

Jonas Karklelis.

NELAIMĖ ŠVEDŲ LAKUNAMS.

Švedų lakunas, kapitonas Abreuberg'as leitenantas Hodinas ir telegrafistas Lynnberg mėgino sekmadienio rytą nusikristi per Icelandiją ir Greenlandiją iš Stockholm'o į New Yorką ant nelaimės pritruko jiems petrolo ir taip buvo priversti nusileisti ant Icelandijos vandenyn. Pasisekė laivu juos iš pavojaus išgelbėti.

IDOMI EKSKURSIJA.

Šiomis dienomis du kauniškiai dailininkai P. Andriuškevičius ir Zelmaravičius išvažiuoja ekskursijon po Europą. Jie važiuoja į dviejų ratų vežimėly pasikinkę žemaituką. Jų maršrutas: Berlynas, Praga, Viena, Venecija, Roma ir t. t.

POPIEŽIUS NEPATENKINTAS MUSSOLINI KALBA.

Radio pranešimu, Popiežiaus laiškas apibudino italų ministerio pirmininko kalbos, kaip skaudų grįžimą atgal nuo džiaugsmo, kuris buvo jaučiamas visoj Italijoje ir visam pasauly dėl Laterano sutarties. Popiežiaus laiške pabrėžiama: mūsų viltys yra visiškai apvilto. Niekas negalėjo tikėtis tokių heretiškų pareiškimų, ypatinai dėl krikščionybės ir katalikybės esmės. Popiežiaus laiškas sako, kad Šventasis Sostas, neatsivėlgdamas griežtų, šiurkšių žodžių, yra nusistatęs palai-kyti savo taikos siekimą. Elta.

DARBININKŲ KONSTITUCIJA

(Tąsa)

„Užmokesnis privalo būti nemažesnis, kalba Leonas X111, kaip toks, kurio užtekę taupiam ir padoriam darbininkui pragyventi. Jei darbininkas butinumo verčiamas ar dar didesnio vargo bijodamas sunkesnes sąlygas priima, kurias nenorėdamos turi priimti ir kurias darbdavys ar tarpininkas jam primeta, tai tas yra prievarta, prieš kurią teisybė šaukia. Jei darbininkas gauna užtekę atlyginimo, kurio jam pilnai užtenka sau, žmonai ir vaikams užlaikyti, jis taupys ir stengsis mažinti savo išlaidas, kad susikrautų turtelį.“

Šituos Leonas X111 žodžius kunigas Pottiers taip aiškina: „Darbininko gaunamas užmokesnis turi patenkinti visus gyvenimo reikalavimus, kuriuos gamtos įstatymas stato. Dėl to darbininkas turi už darbą gauti tiek, kad sulaukęs senatvės galėtų iš sutaupyto uždarbio pragyventi. „Kas yra tie gyvenimo reikalavimai mums pasako kitas žymus krikščionis demokratas Kifšteinas. Jis taip tą dalyką aiškina. Gyvenimą reikia suprasti normalinėje ir pilnoje prasmėje, t. y. gyvenimą medžiaginį, protinį, dorovinį — tikišinį ir šeimyninį. Visi šitie keturi gyvenimo apsirėškimai sudaro tą gyvenimą, kuris vadinamas padoriu“

Reiškia darbininkas už savo sąžiningai atliekamą darbą turi gauti tiek, kad galėtų dorai ir taupiai gyvendamas, ne tik išmaitinti visą savo šeimyną, bet ir patenkinti visus savo šeimynos medžiaginius, protinius ir doringus tikišinius reikalus. Be to, kad iš sutaupyto skatų galėtų savo senatvę aprūpinti įsigytu turteliu. Štai kaip Leonas X111 supranta teisingą už darbą užmokesį. Daugiau joks darbininkas ir nereikalaus. Tokį užmokesį gavęs, jis bus patenkintas.

Tokia yra Leono X111 paskelbtoji darbininkų konstitucija. Tokis turės būti darbininko gyvenimas krikščioniškoje tvarkoje. Programa didelė. Įvykinti ji nelengva. Nelengva ypatingai dėl to, kad šiandien pasaulis be Dievo gyvena; ir ši kapitalistinė tvarka yra bedievybe paremta. Ją tad reik nugalėti ir į jos vietą pastatyti krikščioniškąją meilę ir krikščionišką teisingumą. O vieton šiandien garbinamo aukso veršio reik aukštai iškelti žemėje Kristui karaliui sostas. Kada žmonyse — jų širdyse ir protose — Kristus viešpataus, išnyks prievarta, išnaudojimas, skurdas ir vargas ir įsviešpataus meilė teisingumas, brolybė ir senai laukiama darbininkų gerovė. Darbininkas savo laimės tik iš Kristaus susilauks. Bet tai gražiai ateičiai sukurti reik daug darbo. Į tą darbą Leonas X111 visus Šalė Bažnyčios turi dirbti jo nurodyta kryptimi valstybė, inteligentai, nemokyti, žodžiu visa visuomenė. Jų tarpe žymią vietą turi užimti patys darbininkai. Jiems savo tikslo atsiekti padės jų susiorganizavimas į draugijos. Be draugijų mūsų laikas nieko nepadarė. Leonas X111 tai labai gerai suprato. Ir dėl to savo rašto Rerum Novarum gale ilgai kalba apie darbininkų draugijų reikalą. Kiek jam svarbu tas dalykas matyti jau iš to, kad draugijų klausimui jis daugiausia vietos minimam rašte pasvenčia. Draugijos jo mokymu turi įvairios. Bet visų uždavinys savo medžiaginių ir dvasinių reikalų tenkinimas. Draugi-

ja iš vienos pusės turi būti kaip ir mokykla. Čia turi darbininkas doriškai ir tikibiškai išsiauklėti, sustiprėti. Iš antros pusės draugija turi darbininkams būti kaip ir finansinė stiprovė, apsidraudimo šaltinis, kad atėjus bet kokiai nelaimėi, kaip bedarbė, liga, senatvė, nelaimingas atsitikimas, jis galėtų iš čia gauti paramos, reikiamos pašalpos, kad nereiktų bado kentėti ir vargo vargti. Prie darbininkų draugijų steigimo žadina popiežius ne tik pačius darbininkus bet ir visus geros valios žmones. Prie šios progos Leonas X111 reiškia džiaugsmo, kad šiame darbininkų draugijų steigimo ir palaikymo darbe jau daug dvasiškų ir pasauliečių dirba. „Vyskupai duoda raginimų ir teikia globos, rašo Leonas X111; jiems leidžiant ir pritariant, daug kunigų ir vienuolių dirba atsidėję draugijų narių sielos gerovei. Pagaliau netruksta katalikų didžturčių, kurie laisvai, pasidarę darbininkų draugais ir, stengiasi kurti ir gausiai šelpti pinigais draugijas, kurioms padedant, darbininkas ne tik dabarty galėtų pasiekti gerovės, bet ir būtų tikras, kad už savo darbą jis ir ateity turės tinkamo poilsio. Iš to turim geros vilties ateičiai. Tik reikia, kad tos rūšies draugijos nuolat didelę ir išmintingai būtų vedamos“.

Rerum Novarum — ilgas raštas. Aš padaviau čia iš jo išpešiojęs tik kaikurias mintis į vieną straipsnį viso rašto nesutalpinsi. O jį darbininkai turėtų žinoti gerai, kuo ne atmintinai, nes tai darbininkų konstitucija. Iš jos darbininkas sužinos savo teises ir pareigas ir išmoks tiksliau kovoti už savo reikalus. Iš jos sužinos tikrąją Bažnyčios mokslą apie darbininkų reikalus ir nesiduos suvadžioti įvairioms monkės vaikams. Ji sažinojės eis plačiais Bažnyčios nurodytais keliais stačiai į tikslą; o ne socialistiniais šunkeliais, kurie į dvokiančias balas veda.

Kas tad tenka daryti? klausyti ir gyventi Leono X111 nurodymais. Bus tai geriausias Leono X111 pagerbimas ir maloniausias jam darbininkų žygis. Pasirinkime Leoną X111 savo globėju ir mokytoju. Tokį mokytoją turėdami, tikrai nesuklysim ir artimiausiu keliu, Dievo padedami, greičiausia pasieksime to, ko trokštame: krikščioniškos meilės ir krikščioniško teisingumo; Dangaus karalystės žemėje, darbininkų klausimo išriškimo ir darbininkų teisingų reikalavimų patenkinimo.

(Galas.)

Alroda.

KELIONĖ PER ITALIJĄ.

(Tąsa)

Prie Neapolio galima pajusti ne tik galingos ir žiaurios gamtos reiškinis, bet taip pat ir ramus rojiškos gražybės, kampelį. Tai sala Kapri. Jos vaizdus tikrai paveikliaiškai harmoningai spalvuotą grožį, gali tik dailininkas savo teptuku atvaizdinti. Joje būnant ir iš kai kurių uolų tiesiog žėmyn į lazuriniai kristaliniai skaidrų vandenį žiurint susidaro puikiausias reginys.

Tuomet tikrai žmogaus vidujiniai pajautimai, intucija, darosi lankstesnė ir jautresnė tuomet žmogus kaip kad ir dailės kurinius matant bei muziką klausantis, pajunti savy didesnę stipresnę žmogaus dvasios vertybę, ji rodos tuomet apsisvelka šventadienio rubais ji rodos tuomet nusiplauna ir skaidri, tyra atrodo, Tai tame ir yra žmogaus vertė, ir visų

kelionių, meno, mokslo religijų, tikslas kad žmogų darius daugiau dvasiniu padaru, o ne vien mėsos gabalų kurią ypatybę paliakam kefur kojums...

Ne vien Kapro sala suteikia gamtos grožio stebuklus, bet taip pat ir Sicilijos kai kurios vietos. Siciliją ypač man buvo įdomu pasiekti, kad susipažinus su pietų kraštu augmenija, bei kad pajusti patį klimatą. Tikrai čia dangus daug skaidresnis, čia augmenija visai kita. kaktusai, palmės, citrinų, apelsinų, figų, salyvų augmenys. Šiaurės skujuotas eglių gyrias čia užvaduoja, pilni geltonų vaisių žalių apelsinų medriu sodai. Pati gamta tą kraštą padaro spalvotai margų. Todėl ir žmonės savo apdaru stengiasi neatsilikti ir skaidrios margas spalvos yra mėgiamos ir tinkamos.

Palikime tą rojaus pavidalę pietų kraštą (ne bet nemanykime, kad visas kraštas tuo rojišku apdaru dėvi priešingai tik laimingesni pajuriai, o daug daugiau plikos uolo ir šiaip pilki laukai, ožkoms ganytis), ir grįžtant vėl į savo gyvenamą vietą, užsukime trumpai Veneciją. Kas negirdėjo apie Veneciją? Atvykus iš vidurinės Europos, kad ir tokios Vienos ar šiaip didmiesčio į tą vandens gatvių miestą kur nei vieno auto, nei vieno arklio ir šiaip rata nematysi, labai keistai darosi ir šypsena darosi, kodėl tą Veneciją taip garbina, jog išėjus iš stoties ir įsėdus tuojau į garlaivinką, kurs plaukioja tik didžiuoju kanalu, kuris yra apie 7 klm. ilgio ir 70 metro pločio, atrodo kad atriduriai į miegantį miestą, nes jog visas judėjimas ypač žmonių įriamomis valtėmis taip vadinamas gondolomis, yra labai lėtas ir be trukšmo. *Taip pat ir marmoro namai gražus įvairio stiliaus nedaro didžiausio įspūdžio, nes jog tokia Londono ar Glasgovo didžiulių šmotų lyg nusmilkusių akmenų milžiniškų namai daugiau įkrinta akn. Tokia iliuzija, apsigavimas, yra tik iš pradžių, gi vėliau pajunti tikrai Venecijos vertę ir savotišką grožį. Viešpatie, kas gali mainyti Venecijos nakties serenadas skambančias kondolose, ant kitų didmeščių autų svylpisių ir tam panašiai lermų.

Pakanka užgirsti Hofmano Barkarolę, ir toji dangiška melodija. Vaizdų sapnus skambesių sapnu užvaduoja. Ir taip neminėję daugelių kitų žymių viečių, kurias teko aplankyti, ir kurios irgi savotiškas įspūdžius paliko, vykim laikinai Friburgan, o vėliau Baltijos pajūrin, nylimon Lietuvon, kurios vaizdai nemažiau saldžius sapnus supina kaip kad ir tasai aplankytas grožybės kraštas (Galas.)

Alroda.

LIETUVOS KRYŽIAUS KELIAI.

Begalo nelemtas mūsų tautos likimas. nei praeitis nebuvo laiminga, nei dabartis rami. Lietuvių tautos istorija pilna kovų dėl valstybės ribų ir tautybės išlaikymo. Dabartis irgi turi tas pačias kančias: netik. nėra užbaigtas kovos dėl mūsų valstybės ribų ir sostinės; dar lietuviai nėsami tikrai širdyse persiėmę lietuviškumu, kuriam gresią pavojus kaip iš Maskvos Varšuvos ir Berlyno, bet blogiausia kad viduje eina beveik žutbutinės kovos tarp atskirų kitokių nusistatymų tautiečių. Kur didesnio skausmo tikram Lietuvos sunui bereikia, kaip matyti, kad nuo pačios pradžios įsi-

kurimo mūsų Nepriklausomybės, mūsų partijos grupiasi dėl pirmenybės; piliečių energija visą laiką yra sukaupta pirmoje vietoje ne tautas, valstybės rumo sutvirtinimui, o partijų interesų apgyrinimui bei įsigalėjimui. Liudna darosi, kuomet matai, kad kiekviena srovė priėjusi prie valstybės vairo daugiau ar mažiau stengiasi ne valstybiškoms, ne tautiškoms priemonėms įsigalėti. Įsigalėti ne tiek kurybiniu darbu, o kiek ardmu—tai yra sugriauti visą kas buvo pastatyta kitos srovės kad būtų galima iš naujo pastatyti sulyg partijos modelio. Tokios priemonės yra begalo tautai nesveikos, nes sutrukdo, sutormozija greitesnį valstybės, tautos sustiprėjimą, sukultūrėjimą.

Ar protinga yra valdišku spaudimo kelių subankratyti bei suvaržyti laisvą veikimą kai kurių ekonominių ir kultūrinių organizacijų; ar protinga yra nenurodyti tų organizacijų klaidas ir jas atitaisyti, o tvirtinti visai kitas organizacijas, nežiurint kad tuom bendras tikslas žymiai vėliau bus atsiektas!

Ypačingai tokia taktika, destruktinė (ant griuvėsių statytis) apsirėškia dabartinės valdančios grupės darbuose. Visai maža tautininkų grupė ar tai sąmoningai ar nesąmoningai, momento pasinaudojus, paėmusi valdžią stengiasi visoms, dažnai nekultūringoms, priemonėms užtikrinti sau ateitį. Aišku, kad kiekvienas tikras, objektyvus tautietis negali pavydėti ir net palinkti jeigu tautininkai savo tinkamais valstybei ir tautai darbais įgautų visuomenės pasitikėjimą ir sau tokiu būdu ateitį užtikrintų, bet kuomet naudoja nekultūringas tiesiog dvidešimtam amžiui, ir dar Europoje, neleistinas priemones, tai negalima nutylėti. Juk visos, sakysim, aiškiai krikščioniškos (suprask ne vien „krikščioniškos demokratiškos“ kurių tautininkai neapkenčia kaip velnias kryžiaus) ekonominės organizacijos vienos yra jau užmigdinotos, o kitos dar varžomos neapkenčiamos.

Taip pat ir kultūrinės katalik. tautiškos organizacijos yra „žandariškai“ varžomos. Katalikų moksleivių organizacija Ateitininkai ir Pavasarininkai, kurie daugiausia prisideję prie Nepriklausomybės įgijimo ir kurie stengiasi visą laiką ją papuošti, dabar yra brutaliai trukdomos savo veikimą plėsti, stengiamasi apšaukti jas kaip priešvalstybinėms organizacijomis ir t. p. Aišku, kad naudojant visas žiaurias jėgas, kaip spaudas, cenzurą, draudimą tiesioginiai ar netiesioginiai susirinkimus daryti, areštuojuojant katalikų veikėjus išsiunčiant juos į Varnius ar į kalėjimus uždarius, gal pasiseks tautininkams generacijos nusistatymus nuslopinti ir išsiauginti naują sulyg savo kurpalio, generaciją bet gi, keliems ar kelias dešimt metų bus sutormozitas spartus lietuvių tautos kultūrinis ir ekonominis stiprėjimas. Tautininkai patys susiprato, ir jų sąžinės kiek atbudo, kad patys budami neskaitydami ir gabumais skysti negali tinkamai valstybės tvarkymą darbą atlykti, todėl per paskutinį suvažiavimą jau nutarė, kad reikia nešalinti kitų pažiūrų žmonių iš valstybės tvarkymo darbo... Deja, dar sąžinės neatbunda, kad valstybės atstatymui ir pažangai yra svarbu, kad visas tautos ukyje pavienės ir bendras (kolektivės) jėgas būtų įkrintytas į pozityvų darbą ir kad jos laisvai galėtų plėstis. Romėnų karalius Cicero pasakė, kad valstybės tikslas turi atitikti tam uždaviniui, ku-

riam ji atsirado. Gi mūsų Nepriklausoma Lietuva susitvėrė ne tam, kad vieni kitus smaugtumėm ir į kalėjimus kimšus kad kiti tautiečiai turi kitokių, net gal sveikesnių tautiškų nusistatymų, negu patys tautininkai, o tam kad laisvai, niekieno nagaikos nevaržant galėtumėm ugdyti lietuviškumą, tautos dvasią ir kad galėtumėm laisvai gyventi.

(Bus daugiau)

PRADEDA SUSIPRASTI.

Rusijos komunistai pradžioje taip smarkiai pradeje kovoti prieš kapitalistus, ilgainiui suamne didesne tos kovos dalį nukreipti prieš religiją, su tikslu ją visiskai Rusijoje panaikinti. Bet bekovodami prieš religiją, tiek padidino ją ir be to gana didelį savo priešininkų skaitlių, jog pradeda jausties iš visų pusių jais apsiaučiant. Dabar pamatė kaip didėliai yra kenksminga ta kova prieš religiją jiems patiems.

Šiomis dienomis besopėdžiujant Sovietų Kongresui Maskvoje. Liaudies Komisavų Tarybos pirm. A. Rykovas pasakė, kad religijoms, o ypač Katalikų Bažnyčiai, reikia suteikti pilną laisvę ir susitaikinti su Popiežium. Jie mat nori kad popiežius pripažintų komunistų valdžią ir užgirtų jų darbus. Tam tikslui sakama jau ir derybos tarp komunistų valdžios ir Vatikano esą jau pradėtos. Bet maža tėra vilties, kad kas gero iš tų derybų išeitų. Juk visiems o ypač popiežiui yra gerai žinoma, kiek jie padarė skraudos Katalikų Bažnyčiai, o dabar nė iš šio nė iš to, pasidarė jos „prieteliais... Ir nesigėdi dar listi popiežiui į akis kad juos pripažintų ar jų darbus užgirtų.

KAS DAROMA RUSIJOJ.

Belgijos diplomatas Joseph Douillet savo knygoje „Moscou sans voiles“ (Nudengtoji Maskva) aprašo bolševikų Rusijos stovį. Jis Rusiją pažino dar prieš karą, budamas ten konsulu ir dabar dirbdamas ten 9 metus įvairiose komisijose. Douillet savo knygoje atidengia tamsų vaizdą: teisės ir įstatymai yra tik popieriuje, dargi darbininkai yra visiškai beteisiai. Palyginti, maža grupė valdovų elgias tiraniškai, sulig savo užgaidomis, veda tautą ir šalį į pražūtį, o jaunimą į nedorybes ir storviežiškumą. Su visu smarkumu kovojama prieš krikščionystę. Požemiuose vis dar eina nuolatiniškai žiauriausi kankinamą ir kasdieniški gausus be išklausymo, be teismo sušaudymai.

„Žemaičių Prietelius“

KOMUNISTŲ VADŲ PROTO STOVIS.

Bolševikų vyriausybė uždraudė platinti ir pardavinėti profesoriaus Voskresenskio knyga apie Rusijos komunistų partijos narių proto ligas. Profesorius per keletą metų tyrinėjo 70 aušimčių komunistų partijos vadų. Jis tvirtina, jog visi jie labiau ar mažiau serga proto ligomis. Rimtai serga patys įžymiausi bolševikų šulai: Trockis, Rykovas (dabartinis Rusijos valdovas), Stalinas, Ordžannikidzė ir k. Rimta proto liga sirgo ir miręs bolševikų sulas Leninas. Profesoriaus Voskresenskio knyga parašyta moksliskai, paremta daugybe įvairių tautų užtat ji ir baisiai nepatinka komunistams. Štai, koki rečiau apaštalai valdo ir jaiko sunkiai prisilėgtą Rusijos kraštą.

KAIP APGAUDINĖJAMI MUSŲ IŠEIVIAI.

Pasirengę keliauti Argentinon, mes atvykome Kaunan ir suderėjome „Laivo“ biuro keliauti „Olimpier“ laivu per Antverpeną iki Buenos Aires. Laivas turėjo išplaukti kovo mėn. 9 d., mes paskirtu laiku buvome nugabenti į Anverpeną; bet nežinia dėl kokios priežasties „Olimpier“ laivu mes nebuvome išgabenti, o teko laukti kito laivo „Makedonier“ kuris plaukė kovo mėn. 22 d.

Mūsų buvo sutarta su biuru, kad keleiviai bus gabenami ne daugiau, kaip po 4 asmenis kabinose, kad mums bus atskiri valgomi kambariai, valgis bus gausingas, skaniai pagamintas, švariai paduodamas 5 sykius dienoje. Mūsų buvo sutarta, kad turėsime švarias patalynes su dažnai mainomais baltiniais. Be to, buvo užtikrinta, kad laivas turi gerą gydytoją, kuris gerai prižiūri ligonis ir teikia jiems gerą pagalbą vaistais, be to, keleiviai sveikatos dėliai turėsia progą maudytis nesuriam vandeny. Biuro agentas prižadėjo palydėti mus iki laivo ir rupintis, kad mes tikrai taip busime patalpinti ir aptarnauti, kaip mūsų sutarta, kad mes turime teisę, jei kas nors būtų ne taip, kaip sutarta, nekelti tuo laivu.

Faktiškai, atvykus Antverpenan, atlydėjęs mus biuro agentas kažkur pražuvo, mes gi kovo mėn. 22 d. nakties tamsoje buvome autobusais nugabenti į uostą ir subrukti į laivą. Pastebėję, kad esame aprakinti, o kad negalėtume šauktis pagalbos, laivas buvo tuojau atitrauktas nuo krašto. Vietoje kabinų 4 žmonėms mes buvome subrukti į didžiulę kambarą, kur tilpome daugiau 40 žmonių. Jokių atskirų valgomų bei rukomų kambarių nebuvo. Miegojome, valgėme ir praleidome visą kelionę toje pats prasmirdusioje kameroje. Valgyti davė tik 3 kartus per dieną.

Ir šį kartą už laivakortes paimta nelygios sumons pav., Kaušila Jonas sumokėjo 730lt., Silickas Petras — 850 It., Baltrunas Antanas — 950., o Sedleckas Pranas — visa 1.000 litų. Norėdams paslėpti tokią apgavystę, „Laivo“, biuras Antverpene atėkė iš savo keleivių geltonąsias laivakortes ((konkraktus), kur buvo pažymėta tikroji įmokėjimo suma ir įteikė rausvos spalvos laivakortes, kur įrašyta tik 20 dolerių.

Valdžios organai, žinoma, ištirs, kiek tie nusiskundimai turi pagrindo ir kaltininkus pabaus. Iš „Liet. Aido“

BELLSHILL Pereitą sekmadienį, birželio mėn. 9 d. atsibuvo Sąjungos kuopos susirinkimas ir mokestis. Nors ir nevisi nariai atsilankė į svetainę bet buvo sumokėta dar £1.5-1 Po tam Kasierius išdavė atskaitą už gegužės mėn. iš kurio matyti kad kuopos stovis neperblogiausias. Prisiraše dar ir 8 nauji nariai. Tad sulig darbartinio narių skaitliasis kuopoje iš viso yra apie 120 narių.

Nutarta buvo taipogi surengti per ateinančias atostogas pikniką su sportais. Bilietai pigūs ir iš kalnų parduodami. Suaugusiems 3 penai, vaikams 1 penas Po sportais patartina užteiti vietinę lietuvių svetainę kur bus rengiama gražus šokių vakaras. Taip tai bus galima kaip jauniems taip ir seniems linksmi praleisti vasarines atostogas.

Viskas bus smulkiau aprašinėta kitame laikraščio numeryje.

Kuopos rašt. J. Jurgilas

PADĖKOS ŽODIS.

At Klesevičius, tariau širdingai ačiū visiems mano tautiečiams ir tautietėms, kurie savo aukomis ir apsilaukimais kaip namuose taip ir ligonbutyje mane suvargusį apdovanojo.

I Klesevičius.

I VAIRENYBĖS.

— AKLOSIOS ŽARNOS UŽDEGIMAS. —

Prieš trejus metus šia liga mirė Vokietijos prezidentas Ebertas ir pereiniais metais ją sunkiai sirgo Reichstago pirmininkas Loebe. Nuo to laiko specialistai pradėjo labiau domėtis, kas ir kokia aklosios žarnos liga. Kada žmonės sužinojo, kad šią ligą galima pagydyti ir be operacijos, tai daugelis atsirado tokių, kurie operacijos daryti nesutiko. Bet tai ne visai gerai. Po karo visur padidėjo šia liga susirgimų skaičius Vokietijoje šia liga miršta kiekvienais metais per 4,000 žmonių, kuriems nesuspėja gydytojai pagelbėti. Ši liga žmogų ištinka gana staigiai. Kada įvyksta koks nors žarnų susierzinimas ties aklosios žarnos anga, tai nuo to gali kilti pradžia uždegimo. Pradžioje ši liga prasideda kiek pakilusi ir didėjančiu karščiū, ir vidurių užkietėjimu. Daugely atsitikimų pradeda skaudėti dešinėje skrandžio pusėje vidurius. Gydytojai tvirtina, kad per 24 val. nuo ligos pradžios gali operatyviu būdu nuo mirties žmogų pagelbėti.

Darant operaciją dažniausiai randama aklojoj žarnoj įstrigusią emaliuoto indo atšaižą, žuvų ašaką, vyšnių ar slyvų kauliuką ir t. t. Susirgusiam nieko nelaukiant reikalinga kreiptis prie gero gydytojo.

GINKLUOTOS BANDOS. Vilniaus lenkų laikraščiai praneša, kad prieš keletą dienų Slabados rajone lenkų pasienio sargyba puolusi šautuvais ir revolveriais ginkluota banda iš 12 žmonių. Įvykusios tikrosios kautynės, kurių metu net apsikasta abiejų pusių. Atvykę lenkų pasienio policijos rezervai apsupo puolikus ir 10 jų suėmė, o du pabėgo į Lietuvos pusę. Kas yra suimtieji ir kitos jų žygio smulkmenos laikomos paslapy. Vilniuje dėl šio įvykio eina visokių gandų. Vieni kalba, kad tą puolimą padariusi plečkaitimiukų banda, kurią patys lenkai apginklavę ir siuntę į Lietuvą, kiti pasakoja, kad tai sukilusi lenkų pasienio sargybos dalis norėjusi pereiti į Lietuvos pusę. Treti pasakoja, kad apskritai jokio panašaus įvykio nėra buvę ir kad tai esanti tik pačių lenkų paleista „antis“, kad būtų pateisinta naujų jėgų siuntimas į pasienį sargybai sustiprinti.

„Lietuvos Aidės“.

X Neseniai tapo išsiųstas Vokietijon „gydyties“ Rusijos Radvanųjū Unijų vadas M. Tomskis. Mat jis pasipriešino diktatoriui Stalinui, kurs dabar turi tokią galę išsigijęs, jog net patį, Sovietų pirminniką Rykovą grumuoja išsiųsti Sibiran, jeigu pastarasis nesiliaus prieš jį agitaciją varęs. Kažin kur pasidejo ta komunistų vienybė, apie kurią jie taip garsiai mėgsta pasaliui bubnyti?

X Bombay Indijoje, už pasikesinimą bombomis išprogdinti traukinį kuriame turėjo važiuoti taip vadinama Simon Commision, du jauni indusai areštuoti ir nuteisti po 7 metus kalėjiman. Nutiestieji ketina paduoti apelaciją sumažinimiui bausmės.

ETNA BAKERY, CRAIGNEUK.

Kadangi Craigneuko kepykla yra tvarkoma naujo savininko, tat prašau tautiečių įsitęmyti šiuos dalykus:

- (1) Lietuviška duona yra pagaminta iš geriausių duonių miltų.
- (2) Prižiūrėta geriausia tvarka gaminan duonas. ir
- (3) Vietoj 9 d. parduodame žymiai nu-piginta kaina, tik 8 d.

Taip pat gaminame ir angliškus viso kius ragaičius ir paisus.

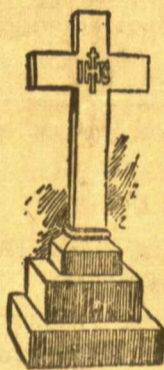
Tat prašyčiau tautiečių pamęginti Lietuviškos duonos, o mes užtikriname, kad busite patenkinti, Duonas galima gauti paskirtomis dienomis, nes važinėja automobilis po lietuvių gyvenamas vietas kas antra diena.

Kurias vietas automobilius neaplanko galite kreipties su reikalavimais laišku šiuo antrašu:

A. Legota.
(Etna Bakery)
Craigneuk.

James Kirkland,

PAMINKLŲ DIRBĖJAS

Gražių, stiprių nebrangiomis kainomis. Įstaigos atdaros ir šeštandinio vakarais Prašome įsitęmyti telefono numerį

Bellshill 115
Motherwell 96

DIRBTUVIŲ ADRESAI
Airbles St., Motherwell;
ir Bothwell Park Kapinėse
Bellshill.

Skyrius: Airbles Kapinė
Established. 1863 m.

X 5d. birželio, Roogane iškilęs gaisras sunaikino didelę braižiukų dirbtuvę. Gaisro nuostoliai pilnai dar neapskaitliuoti.

X Laikraščiai praneša, kad 25 d. gegužės Italijos fašistų senatas 315 balsais prieš 6 ratifikavo (užgyrė) Vatikano sutartį su Italijos vyriausybe. Diktatorius Mussolini savo kalboje pareiškė džiaugsmą, kad įvyko taika tarp Italijos vyriausybės ir Šv. Sosto.

X Kiek laiko atgal, Genevoje Šveicarijoje, atsidarė tarptautine darbo konferencija. Joje dalyvauja ir Lietuvos atstovai. Du Lietuvos atstovai — Barkauskas ir Kankorius, išrinkti nelaimingųjų atsitikimų komisijon. Kazakaitis išrinktas į tarnautojų darbo laikui nustatyti komisiją.

R. C. SHIELDS
Bellshill apie link ir paminklų dirbėjas Bothwell Kapinių Vartai, Bellshill Marmuro darbai: Davidson St., Bellshill. Atlieka visus kapinių darbus: dirba paminklus, atnaujina juos, kala parašus ir t. t.

KRYŽIAI IR TIKYBINIAI IŠDIRBINIAI - MUSŲ SPECIJALYBĖ

Kreipties galima ir į namus.
428 Main St. BELLSHILL.

Joseph Pottsir Co.

Hamilton Rd., Bellshill.

Motorkariu Isnuomotojas ir laidotuviu Rengejas.

Laidotuvėms turi motorkarių ir arklinių vežimų.

Įstaiga atidara dieną ir naktį. Parduoda ir taiso motorkarius ir motorinius dviračius. Visi darbai atliekami su proinamomis kainomis.

Telefonas: Bellshill 6.

Jeį Turite Laidotuve

ar jums šiaip reikalinga automobilis pasisamdyti, kreipkitės į

P. ir J. Sherry.

Jų įstaigos yra šiose vietose
178 Quarry St. HAMILTON
45 Park St. MOTHERWELL
90 Shieldmuir St. CRAIGNEUK
Mossend Cross, MOSSEND.

Prašome įsitęmyti mūsų įstaigų telefonų numerius:

(Hamilton 530, Motherwell 430, Wishaw 2 Craigneuk skyriui) Bellshill 93 (Mossendosk)

X Du S.A. Valstijų lakunai — Robbins ir Kelly 26 gegužės išskridę monoplanu iš Forth Worth išskrajojo viso 172 val. ir 32 min. po orą nenusileidami žemyn. Jie sumušė visus iki šiol buvusius pasaulinius rekordus, jiems nasileidus minia iškėlė didelasjiemi ovacijas. Abu lakunai buvo begalo pavargę.

Redakcijos ir Administeracijos adresas:

76, Main Street,
Bellshill.